

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/156/2023
Identifikačné číslo spisu:	7109222630
Dátum vydania rozhodnutia:	30.10.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:7109222630.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Slovenská republika, zastúpená Okresným úradom Košice, Košice, Komenského 52, proti žalovanému Ing. M. V., CSc., narodenému XX. Q. XXXX, V., B. X, o neplatnosť právneho úkonu, vedenom na bývalom Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 36C/421/2009, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 13. septembra 2018 sp. zn. 2Co/300/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I rozsudkom z 9. marca 2017 č. k. 36C/421/2009-255 rozhodol tak, že určuje, že zmluva o pôžičke zo dňa 12. 9. 2006 uzavretá medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom, predmetom ktorej bola pôžička vo výške 50.000 USD poskytnutá žalovaným žalobcovi a Notárska zápisnica N 1642006, Nz 36362/2006, NCRI 36318/2006 napísaná dňa 20. 9. 2006 v Notárskom úrade JUDr. Kataríny Pravotiakovej, Krivá 18, Košice, predmetom ktorej bolo vyhlásenie žalobcu o prevzatí čiastky 50.000 USD v hotovosti dňa 12. 9. 2006 od žalovaného a vyhlásenie žalobcu o uznaní záväzku zo zmluvy o pôžičke zo dňa 12. 9. 2006, čo do základu i do výšky, t. j. uznanie záväzku splatiť pôžičku vo výške 50.000 USD do 12. 9. 2008, sú neplatné (výrok I.). Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok II.).

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 13. septembra 2018 sp. zn. 2Co/300/2017 rozhodol tak, že potvrdzuje rozsudok v časti výroku, v ktorej súd prvej inštancie určil neplatnosť zmluvy o pôžičke zo dňa 12. 9. 2006 uzavretej medzi žalobcom a žalovaným a vo výroku o trovách konania (výrok I.). Mení rozsudok v ostatnej časti I. výroku tak, že určuje, že vyhlásenie žalobcu o prevzatí čiastky 50.000 USD v hotovosti dňa 12. 8. 2006 od žalovaného a vyhlásenie o uznaní záväzku zo zmluvy o pôžičke zo dňa 12. 8. 2006, čo do základu a výšky obsiahnuté v Notárskej zápisnici N 164/2006, Nz 36362/2006, NCRI 36318/2006, napísanej dňa 20. 9. 2006 na Notárskom úrade notárky JUDr. Kataríny Pravotiakovej v Košiciach sú neplatné (výrok II.).

Priznáva žalobcovi proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (výrok III.).

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Navrhol zrušiť rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu; dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

5. Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

6. Z citovaných ustanovení vyplýva, že právna úprava civilného sporového konania účinná od 1. júla 2016 naďalej vyžaduje, aby bol dovolateľ (okrem prípadov, na ktoré sa vzťahuje § 429 ods. 2 CSP), zastúpený advokátom. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy sa (navyše) vyžaduje, aby podané dovolanie bolo spísané advokátom, teda osobou, ktorá je zapísaná v zozname vedenom Slovenskou advokátskou komorou (tento zoznam je dostupný na internetovej stránke www.sak.sk).

7. Právna úprava obsiahnutá v § 429 ods. 1 CSP ustanovuje osobitnú podmienku dovolacieho konania, bez splnenia ktorej dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum. Zákon túto podmienku nestanovuje iba v prípade dovolateľov uvedených v § 429 ods. 2 CSP.

8. Postup súdu prvej inštancie v prípade nesplnenia osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 429 ods. 1 CSP) upravuje § 436 ods. 1 CSP, podľa ktorého vtedy, keď má dovolanie vady podľa § 429 CSP a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 CSP poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania.

9. Ustanovenie § 436 ods. 1 CSP predstavuje jedinú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu vád dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne vád dovolania v zmysle § 429 ods. 1 CSP a ich výskytu v prípade absencie (alebo nedostatočného) poučenia dovolateľa odvolacím súdom.

10. V prejednávanej veci z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný napadol dovolaním rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 13. septembra 2018 sp. zn. 2Co/300/2017. Toto rozhodnutie, ktoré podľa doručenky prevzal 15. októbra 2018, obsahuje riadne poučenie o prípustnosti dovolania, lehote na podanie dovolania, o náležitostiach dovolania a povinnom zastúpení advokátom v dovolacom konaní (§ 393 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 429 CSP).

10.1. Z obsahu spisu vyplýva, že dovolací súd výzvou z 4. júna 2024, zaslal dovolateľovi výzvu na predloženie plnej moci na jeho zastupovanie v dovolacom konaní, nakoľko bolo zistené na webovej stránke Slovenskej advokátskej komory, že zvolený zástupca nie je už aktívnym advokátom. Dovolací súd opätovne výzvou zo dňa 1. augusta 2024 vyzval dovolateľa v lehote 5 dní, aby oznámil dovolaciemu súdu nového právneho zástupcu, a zároveň ho poučil, že ak v stanovenej lehote požadované plnomocenstvo nepredloží, dovolací súd jeho dovolanie odmietne. Napriek výzve súdu, v určenej lehote (ani do rozhodnutia o dovolaní) označenú vadu dovolania žalovaný neodstránil.

11. Vzhľadom k tomu, že dovolateľ v dovolacom konaní v čase podania dovolania zastúpený advokátom, resp. osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa v zmysle ustanovenia § 429 ods. 1 CSP bol, avšak zvolený právny zástupca nebol aktívnym advokátom a nového právneho zástupcu si nezvolil, hoci bol na odstránenie tohto procesného nedostatku vyzvaný, a nie sú splnené ani podmienky ustanovenia § 429 ods. 2 CSP, najvyšší súd dovolanie dovolateľa odmietol podľa § 447 písm. e) CSP pre nesplnenie podmienky dovolacieho konania spočívajúcej v nedostatku právneho zastúpenia bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

12. Podľa uznesenia najvyššieho súdu z 18. decembra 2019 sp. zn. 4Cdo/190/2019, publikovaného pod R 39/2020 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, spísanie dovolania advokátom je obligatórnou podmienkou dovolacieho konania, ktorá musí byť splnená už pri podaní dovolania; jej nedostatok musí byť odstránený do uplynutia zákonnej lehoty na podanie dovolania. To neplatí, ak dovolateľ nebol riadne poučený odvolacím súdom.

13. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že v danom prípade nie je splnená osobitná obligatórna podmienka dovolacieho konania vyplývajúca z § 429 ods. 1 CSP a z toho dôvodu nemožno rozhodovať ako o procesných návrhoch dovolateľa obsiahnutých v dovolaní, tak aj uskutočniť meritórny dovolací prieskum, nakoľko prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútny, ale je obmedzený citovaným zákonným ustanovením sledujúcim legitímny cieľ, ktorým je podanie iba kvalifikovaných podaní (dovolaní) na najvyšší súd ako mimoriadnu opravnú inštanciu.

14. Z týchto dôvodov najvyšší súd odmietol dovolanie žalovaného podľa § 447 písm. e) CSP, v zmysle ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak neboli splnené podmienky podľa § 429 CSP.

15. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.